

Vlaams
Parlement

ingediend op **436** (2019-2020) – Nr. 1
15 juli 2020 (2019-2020)

Voorstel van resolutie

van Hannelore Goeman, Katia Segers en Caroline Gennez

over een sterke Europese investeringsagenda
inzake onderzoek en onderwijs

TOELICHTING

De begrotingsbesprekingen lopen momenteel volop op Europees niveau. In een poging om een compromis te vinden, stelde de voorzitter van de Raad van de Europese Unie, Charles Michel, voor om zwaar te besparen op het budget voor de Europese onderzoeks- en onderwijsprogramma's.

Het totale budget voor de onderzoeksprogramma's, met name Horizon Europe – de opvolger van Horizon 2020 (H2020) – voor de periode 2021-2027, zou 89,4 miljard euro bedragen. Dit is een besparing van 5 miljard ten aanzien van het oorspronkelijk voorzien bedrag. Ook voor Erasmus+ zijn de voorziene middelen ruim ontoereikend voor de gestelde ambities.

Deze beslissing stuit op groot verzet vanuit het Europese – en ook het Vlaamse – hoger onderwijs. Deze besparing staat immers haaks op alle adviezen die vragen om meer investeringen in onderzoek en ontwikkeling als motor om uit de coronacrisis te raken. Bovendien is het ook onverenigbaar met de ambitie van de Europese Unie om de leidende regio te worden inzake innovatie.

Deze beslissing dreigt voor Vlaanderen een grote impact te hebben. Het Vlaams indicatorenboek toonde immers reeds aan dat Vlaanderen, dankzij haar wetenschappelijke excellentie, maximaal gebruik maakte van de Horizon 2020-middelen. De return van het programma oversteeg vele malen de bijdrage van Vlaanderen. Vlaanderen nam tot en met 2019 met 553 deelnemers 2554 keer deel aan 1876 projecten binnen Horizon 2020, goed voor een deelnametoelage van 1146,7 miljoen euro. Op basis van de Belgische bijdrage en het gewicht van het Vlaams wetenschappelijk onderzoek, mocht Vlaanderen een return uit het Horizon2020-programma verwachten van ongeveer 1,75% en 1,78%. Uiteindelijk scoorde Vlaanderen tot en met 2019 met een financiële return van 2,64%, dus aanzienlijk hoger dan verwacht. In vergelijking met de deelname van de andere lidstaten aan H2020 scoort Vlaanderen ook goed. Het eindigt steeds in de top 10 in iedere benchmarkoefening. KU Leuven staat als grootste Vlaamse ontvanger van H2020-middelen, met 218,1 miljoen euro, in de top 10 van alle internationale instellingen uit het hoger onderwijs die deelnemen aan H2020. Daarna volgen in Vlaanderen IMEC (164,0 miljoen) en UGent (123,9 miljoen).

In het voorstel van de voorzitter van de Raad zou het budget voor Erasmus+ dalen met 14% terwijl de ambities een stuk hoger liggen. De Europese Commissie sprak de ambitie uit om de financiering op termijn te verdubbelen en het Europees Parlement vroeg zelfs een verdrievoudiging. Ook deze besparing zal een grote impact hebben op het Vlaamse hoger onderwijs aangezien jaarlijks duizenden studenten en personeelsleden dankzij Erasmus+ een buitenlands studie- of werkverblijf doormaken. Daarnaast zijn Vlaamse hogeronderwijsinstellingen gegeerde partnerinstellingen voor Europese onderwijsprojecten.

Het is dan ook zeer begrijpelijk dat vijftien koepelorganisaties, samen goed voor meer dan 800 Europese hogeronderwijsinstellingen, waaronder alle Vlaamse universiteiten, stelling hebben ingenomen tegen dit voorstel: "Zowel Horizon Europe als Erasmus+ zijn investeringen in onze toekomst en die van onze jeugd. Ze zullen het vermogen van Europa om de hedendaagse – en toekomstige – uitdagingen aan te pakken, versterken. Zulke uitdagingen kunnen diverse vormen aannemen en om oplossingen te vinden zullen we een beroep moeten kunnen doen op diverse vormen van kennis, op burgers en op de samenleving." In verzet tegen de aangekondigde besparingen, vragen de hogeronderwijsinstellingen dat Europa zou blijven investeren in onderzoek en innovatie. Ze roepen alle Europese instellingen op om (1) te verzekeren dat de financieringsprogramma's wetenschappelijk onderzoek steunen in alle domeinen; (2) samenwerking over disciplines heen

aan te moedigen en te faciliteren en (3) de tijdige associatie van niet-EU landen met het Horizon Europeprogramma te bevorderen. Ten slotte vragen ze de leiders van de Europese Unie om (4) de langetermijnvoordelen van het versterken van investeringsgedreven grensverleggend onderzoek te erkennen om een goede balans tussen bottom-up- en top-downaanpak doorheen Horizon Europe te versterken. De Europese hogeronderwijsinstellingen bevelen dan ook aan dat de middelen voorzien voor onderzoek en innovatie binnen het Next Generation EU-plan ingezet zouden worden om op een holistische manier alle uitdagingen gerelateerd aan het coronavirus op een evenwichtige manier aan te pakken.

Deze oproep verdient alle steun. In het licht van de Vlaamse ambitie om een Europese en mondiale topregio te zijn en te blijven inzake innovatie, onderzoek en onderwijs, zijn de Europese middelen immers cruciaal. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering dienen dan ook te allen tijde expliciete pleitbezorgers te zijn van een sterke Europese investeringsagenda inzake onderzoek en onderwijs.

Hannelore GOEMAN
Katia SEGERS
Caroline GENNEZ

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
  - 1° de ambitie om Vlaanderen aan de Europese top te houden als innovatieve regio;
  - 2° de grote return voor Vlaanderen van de Europese onderzoeks- en onderwijsprogramma's;
  - 3° het advies van het economisch adviescomité inzake de relance dat stelt dat Vlaanderen inzake innovatie maximaal dient in te zetten op het benutten en creëren van Europese hefboomen, zoals het mobiliseren van middelen van Europese instellingen;
  - 4° de voorgestelde plannen van de voorzitter van de Europese Raad om te besparen op de middelen voor onderzoek en onderwijs;
- vraagt aan de Vlaamse Regering:
  - 1° aan de Federale Regering formeel te laten weten niet te kunnen instemmen met de voorgestelde besparing op de Europese middelen voor onderzoek en onderwijs;
  - 2° bij de Federale Regering aan te dringen expliciet stelling in te nemen tegen de voorgestelde besparingen inzake onderzoek en onderwijs;
  - 3° het pleidooi van de vijftien Europese koepelorganisaties van hogeronderwijs- en onderzoeksinstellingen en alle Vlaamse universiteiten te onderschrijven;
  - 4° te verzekeren dat de Europese financieringsprogramma's wetenschappelijk onderzoek steunen in alle domeinen;
  - 5° zowel op Vlaams als Europees niveau samenwerking over disciplines heen aan te moedigen en te faciliteren;
  - 6° via haar diplomatieke contacten de tijdige associatie van niet-EU-landen met het Horizon Europeprogramma te bevorderen;
  - 7° de langetermijnvoordelen van het versterken van investeringsgedreven grensverleggend onderzoek te erkennen om een goede balans tussen bottom-up- en top-downaanpak doorheen Horizon Europe te versterken.

Hannelore GOEMAN
Katia SEGERS
Caroline GENNEZ